

Súd: Okresný súd Čadca
Spisová značka: 8Csp/111/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5317206872
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lýdia Stehurová
ECLI: ECLI:SK:OSCA:2019:5317206872.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd v Čadci sudkyňou Mgr. Lýdiou Stehurovou v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s. r. o., IČO: 35 724 803, Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, zastúpeného Advokátkou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 36 613 843 proti žalovanej K. Š., O.. X.XX.XXXX, N. XXX/X. XXX XX Č. o zaplatenie 171,41 € s príslušenstvom takto

rozhodol:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 79,15 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 14,92 € od 29.12.2015 do zaplatenia, vo výške 5,05 % ročne zo sumy 33,12 € od 26.1.2016 do zaplatenia, vo výške 5,05 % ročne zo sumy 10,72 € od 26.2.2016 do zaplatenia, vo výške 5 % ročne zo sumy 10,72 € od 30.3.2016 do zaplatenia a vo výške 5 % ročne zo sumy 9,67 € od 26.4.2016 do zaplatenia, v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Vo zvyšnej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalovanej náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou zo dňa 7.12.2017, doručenu súdu dňa 28.12.2017, domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 171,41 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 14,92 € od 29.12.2015 do zaplatenia, vo výške 5,05 % ročne zo sumy 33,12 € od 26.1.2016 do zaplatenia, vo výške 5,05 % ročne zo sumy 10,72 € od 26.2.2016 do zaplatenia, vo výške 5 % ročne zo sumy 10,72 € od 30.3.2016 do zaplatenia a vo výške 5 % ročne zo sumy 9,67 € od 26.4.2016 do zaplatenia, ako aj náhrady trov tohto konania, a to z titulu neuhradených faktúr vystavených predchodcom žalobcu za služby poskytnuté žalovanej.

2. Žalovaná, ktorej bola žaloba s listinnými dôkazmi predloženými žalobcom, doručená v súlade s § 116 ods. 2 CSP oznámením na úradnej tabuli súdu dňom 3.10.2019, sa k žalobe nevyjadrila, v spore zostala nečinná.

3. Podľa § 297 CSP súd na prejednanie sporu nariadi pojednávanie. Pojednávanie nie je potrebné nariadiť, ak a) sa vo veci rozhoduje rozsudkom pre zmeškanie v prospech spotrebiteľa, b) ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1 000 eur.

Podľa § 219 ods. 3 CSP vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Ak o to strana požiada, súd jej oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami.

4. V danom prípade súd pojednávanie nenariadoval, rozsudok vyhlásil verejne, v súlade s vyššie uvedenými zákonnými ustanoveniami. Vyhláška o verejnom vyhlásení rozsudku bola na úradnej tabuli a webovej stránke súdu vyvesená dňa 25.10.2019 a zvesená dňa 10.12.2019. Na verejnom vyhlásení rozsudku neboli strany prítomné. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením obsahu spisového materiálu, najmä zmluvou poskytovaní verejných služieb zo dňa 26.10.2015 čl. 27, dodatkom k zmluve o poskytovaní verejných služieb zo dňa 26.10.2015 čl. 24, všeobecnými podmienkami spoločnosti Slovak Telekom, a. s. čl. 32, cenníkmi čl. 38 a nasl., faktúrami: č. 7600066549 čl. 59, č. 7510696277 čl. 60, č. 7602013692 čl. 61, č. 7601018175 čl. 62, č. 7608787239 čl. 63 a č. 7602999784 čl. 64, zmluvou o postúpení pohľadávok čl. 4, vrátane príloh so špecifikáciou postúpenej pohľadávky čl. 25 a nasl., ako aj výzvou žalobcu čl. 65. Na základe takto vykonaného dokazovania mal zistený nasledovný skutkový a právny stav veci.

5. Obchodná spoločnosť Slovak Telekom, a. s. ako postupca a žalobca ako postupník uzavreli dňa 21.6.2017 zmluvu o postúpení pohľadávok, predmetom ktorej bol aj odplatný prevod pohľadávky voči žalovanej. Z faktúry č. 7600066549 bola postúpená suma vo výške 33,12 €, z faktúry č. 7510696277 suma 14,92 €, z faktúry č. 7602013692 suma 10,72 €, z faktúry č. 7601018175 suma 10,72 €, z faktúry č. 7608787239 suma 92,26 € titulom zmluvnej pokuty a z faktúry č. 7602999784 suma 9,67 €.

6. Postupca uzavrel so žalovanou dňa 26.10.2015 zmluvu o poskytovaní verejných služieb a súčasne i dodatok k nej, predmetom ktorého bolo poskytovanie telekomunikačných služieb v podobe programu Happy XL volania NAJ SIM za aktivačný poplatok 10 €, pri dobe viazanosti 24 mesiacov. Žalovaná sa v bode 1 b. dodatku zaviazala zaplatiť za poskytnuté telekomunikačné služby cenu stanovenú v zmluve a v cenníku. Právny predchodca žalobcu vystavil za služby poskytnuté žalovanému nasledovné faktúry: 1. 7510696277, splatnú dňa 28.12.2015, znejúcu na sumu 14,92 €, 2. 7600066549, splatnú 25.1.2016, znejúcu na sumu 38,10 €, 3. č. 7601018175, splatnú dňa 25.2.2016, znejúcu na sumu 35,51 €, 4. č. 7602013692, splatnú dňa 29.3.2016, znejúcu na sumu 15,71 €, 5. č. 7602999784, splatnú dňa 25.4.2016, znejúcu na sumu 29,47 €. Keďže žalovaná uvedené faktúry nezaplatila, žalobca ju vyzval k ich úhrade písomne, listom zo dňa 18.10.2017. Z dôvodu nezaplatenia faktúr v lehote splatnosti sa žalovaná dostala do omeškania, žalobca si preto uplatnil aj nárok na úrok z omeškania z dlžných súm vo výške podľa platných právnych predpisov, od splatnosti jednotlivých faktúr, za každý deň omeškania až do zaplatenia.

7. V tabuľke č. 1 dodatku k zmluve je uvedená i zmluvná pokuta vo výške 120 € (ako počiatočná suma, ktorá bude klesať), na ktorú malo vzniknúť postupcovi právo v prípade porušenia záväzku viazanosti žalovanou, pričom to, čo spadá pod uvedený záväzok, postupca špecifikoval v bode 2. dodatku na čl. 25. Faktúrou č. 7608787239, splatnou dňa 25.10.2016, si postupca vyúčtoval aj zmluvnú pokutu vo výške 92,26 €.

8. Podľa ust. § 488 Občianskeho zákonníka záväzkovým vzťahom je vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohľadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok.

Podľa § 44 ods. 1 z. č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách zmluvou o poskytovaní verejných služieb sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebné pripojenie k verejnej sieti alebo poskytovať príslušné služby. Podnik môže vydať všeobecné podmienky a cenník, ktoré sú súčasťou zmluvy. Zmluva o poskytovaní verejných služieb je písomná; to neplatí pre predplatené služby, poskytovanie služieb prostredníctvom verejných telefónnych automatov a iných verejných prístupových bodov. Písomnú zmluvu o poskytovaní verejných služieb je možné meniť aj inou ako písomnou formou, ak sa na tom zmluvné strany dohodnú; to neplatí pre záväzky účastníka, ktoré podľa Občianskeho zákonníka možno dojednať len v písomnej forme.

Podľa § 43 ods. 1 písm. a) z. č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách podnik má právo na úhradu za poskytnutú verejnú službu.

Podľa § 43 ods. 12 písm. b) z. č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách účastník je povinný platiť za poskytnutú verejnú službu podľa zmluvy o poskytovaní verejných služieb, a ak to povaha služby umožňuje, až na základe predloženej faktúry.

Podľa ust. § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa ust. § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa ust. § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa ust. § 489 Občianskeho zákonníka záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

Podľa ust. § 544 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojsť len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Podľa § 524 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.

Podľa § 524 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka s postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

Podľa ust. § 517 ods. 2 OZ ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa ust. § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom ku dňu omeškania výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

9. Predmetom sporu bolo zaplatenie faktúr vystavených predchodcom žalobcu za poskytnuté elektronické služby, v zmysle zmluvy uzavretej medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou. Pohľadávka z uvedených faktúr bola zmluvne postúpená na žalobcu, čím mal súd preukázanú aktívnu aj pasívnu vecnú legitimitáciu. Spor medzi stranami vyhodnotil za spotrebiteľský. Uplatnený nárok ako nárok zo spotrebiteľskej zmluvy. Právny predchodca žalobcu pri uzatváraní zmluvy vystupoval ako dodávateľ, s poukazom na predmet podnikania a žalovaná ako spotrebiteľ, pretože pri uzatváraní zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Predmetom sporu bolo zaplatenie sumy 171,41 €, súd vyhodnotil žalobu ako dôvodnú len vo vzťahu k sume 79,15 € ako sume vyúčtovanej za skutočne poskytnuté služby (a napokon v uvedenom rozsahu i postúpenej na žalobcu), v zmysle zmluvy a všeobecných obchodných podmienok. Keďže predchodca žalobcu postúpil na žalobcu pohľadávku

len v rozsahu súm vyúčtovaných za skutočne poskytnuté služby žalovanej (bez upomienok a pod., ktoré pôvodne faktúrami účtoval), súd sa bližšie ostatným predmetom faktúr (poplatkami, upomienkami a pod.) bližšie nezaoberal.

10. Žalobu súd však považoval za nedôvodnú v časti o zaplatenie sumy 92,26 € uplatnenej z titulu zmluvnej pokuty, a to z nasledovných dôvodov. V prejednávanej veci je podľa názoru súdu nepochybné, že zmluva o poskytovaní verejných služieb v znení jej dodatku je z pohľadu právnej kvalifikácie spotrebiteľskou zmluvou podľa ust. § 52 Občianskeho zákonníka. Z obsahu zmluvy a dodatku vyplýva, že ich text bol vopred pripravený dodávateľom pre neurčitý počet budúcich spotrebiteľov v podobe predbežne formulovanej tzv. typovej, resp. štandardnej zmluvy, pričom do zmluvy a dodatku sa dopisovali iba údaje individualizujúce spotrebiteľa, účastnícky program a služby, resp. i spotrebiteľom vybraný mobilný telefón, resp. koncové zariadenie. Bolo nesporné, že žalobca poskytol žalovanej služby v rámci jeho podnikateľskej činnosti, zatiaľ čo žalovaná pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej či inej podnikateľskej činnosti. Žalovaná ako spotrebiteľ mala zrejme možnosť oboznámiť sa s dojednanými zmluvnými ustanoveniami pred podpisom zmluvy, ale nesporne nemohla ovplyvniť ich obsah. Zmluvné dojednania obsiahnuté v zmluve a v dodatku preto nemožno považovať za individuálne dojednané. Žalovaná ako spotrebiteľ totiž nemala žiadnu reálnu možnosť ovplyvniť obsah vopred dodávateľom navrhnutých a v predloženej zmluve fixne formulovaných dojednaní o zmluvnej pokute. Mohla iba zmluvu ako celok odmietnuť alebo prijať, a teda sa podrobiť i dodávateľom nanútenému dojednaniu o zmluvnej pokute. Dôkazné bremeno, že dojednanie o zmluvnej pokute bolo individuálne dohodnuté, je na žalobcovi ako dodávateľovi, žalobca však podľa názoru súdu v tomto smere toto bremeno neuniesol.

11. Obsahom dojednania o zmluvnej pokute je to, že právo na zmluvnú pokutu vzniká samotným porušením povinnosti v okamihu jej porušenia, pričom nie je podmienené vykonaním žiadneho úkonu zo strany dodávateľa. Porušením povinnosti je porušenie povinnosti zotrvať v zmluvnom vzťahu s podnikom (predchodcom žalobcu) po celú dobu viazanosti bez prerušenia. Výška zmluvnej pokuty bola v dodatku k zmluve stanovená vo výške 120 € s tým, že okrem sankčnej a prevenčnej funkcie predstavuje aj paušalizovanú náhradu škody spôsobenej v dôsledku porušenia záväzku viazanosti vzhľadom na benefity, ktoré podnik účastníkovi poskytol. Týmto benefitom možno rozumieť súčet všetkých zliav, spravidla predstavujú rozdiel medzi bežnou maloobchodnou cenou mobilného telefónu bez zľavy a kúpnou cenou s DPH, za ktorú podnik mobilný telefón účastníkovi predal. Takéto zmluvné dojednanie týkajúce sa zmluvnej pokuty považuje súd za neprijateľné zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. V prípade, že ide o spotrebiteľský vzťah, musí ísť o takú zmluvnú pokutu, ktorá obstoje v rámci povinnej súdnej kontroly neprijateľných podmienok so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nesplnenia povinností na strane oboch účastníkov zmluvy. Preto by nemal byť v spotrebiteľskej veci už pri samotnom uzatváraní zmluvy prísnejšie alebo výlučne sankcionovaný zmluvnou pokutou len jeden účastník zmluvy, a to spotrebiteľ, čo v danom prípade bolo nepochybné. V danom prípade totiž pre prípad porušenia povinností mobilného operátora ako dodávateľa nie je v dodatku vôbec dojednaný prípadný nárok žalovanej ako spotrebiteľa na zaplatenie zmluvnej pokuty mobilným operátorom ako dodávateľom.

12. Ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vychádza z predpokladu, že spotrebiteľ je z hľadiska informovanosti a z hľadiska vyjednávacej pozície v slabšom postavení a má spravidla na výber buď zmluvu vopred naformulovanú dodávateľom akceptovať so všetkými formulárovými klauzulami alebo ju odmietnuť. Možnosť zmeny štandardných podmienok zo strany spotrebiteľa je len iluzórna a je zřejmé, že ide o rovnosť len formálnu. Aby sa dosiahla faktická rovnosť, je to možné dosiahnuť len vonkajším zásahom (por. rozsudky Mostaza Claro, C 168/05, bod 25, Océano Grupo Editorial SA C 240/98-C 244/98).

13. Ústavný súd SR (vo svojom uznesení z 24.2.2011, IV. ÚS 55/2011-19) uviedol: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória i prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa priechi dobrým mravom.“

14. Zmluvná pokuta ako sankcia za porušenie zmluvných povinností žalovaným ako spotrebiteľom je podľa názoru súdu zároveň neprimerane vysoká, v dôsledku čoho je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, a preto je absolútne neplatnou. Neprimerané je dojednanie zmluvnej pokuty za porušenie zmluvnej povinnosti spotrebiteľa zaplatiť za poskytnuté služby, ktoré nie je závislé od výšky dlžnej sumy, ale len od uplynutia doby viazanosti. Za porušenie zmluvnej povinnosti dohodol žalobca zmluvnú pokutu vo výške, ktorá zohľadňuje len dobu od uzavretia dodatku a nie výšku neuhradených služieb a v tomto dojednaní sa tiež prejavuje neprimeranosť takto dohodnutej sankcie. Dojednanie o zmluvnej pokute je neprimerané tiež z toho dôvodu, že dojednaná zmluvná pokuta patrí dodávateľovi aj v prípade, že k ukončeniu zmluvy vôbec nedôjde. Porušením záväzku viazanosti v zmysle dodatku je aj výpoveď zmluvy účastníkom, v nadväznosti na čo možno konštatovať porušenie povinnosti neuskutočniť žiadny taký úkon, ktorý by smeroval k ukončeniu alebo účelom ktorého by malo byť ukončenie platnosti Zmluvy/ alebo Dodatku pred uplynutím doby viazanosti, bez ohľadu na to, či skutočne dôjde k ukončeniu Dodatku alebo Zmluvy. Takéto dojednanie zmluvnej pokuty priamo odporuje ust. § 44 ods. 4 veta druhá z. č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách platného a účinného v rozhodnom období, ktorý umožňuje účastníkovi vypovedať zmluvu o poskytovaní verejných služieb uzavretú na dobu neurčitú z akéhokoľvek dôvodu alebo bez udania dôvodu. Pričom zmluva má v danom prípade charakter zmluvy uzatvorenej na dobu neurčitú a nič na tom nemení ani žalovaným prevzatý záväzok zotrvať v zmluvnom vzťahu po dobu 24 mesiacov. Využitie zákonom danej možnosti ukončenia zmluvy nepredstavuje porušenie povinnosti, za ktoré bolo možné požadovať zaplatenie zmluvnej pokuty. Podľa názoru súdu ide teda o dojednanie, ktoré obmedzuje žalovanú na jej právach, ktoré jej vyplývajú priamo zo zákona o elektronických komunikáciách. Nárok na zmluvnú pokutu okrem prípadu porušenia povinností na strane účastníka - žalovaného tým, že včas a riadne neuhradí svoj splatný záväzok voči žalobcovi, je dojednaný aj pre prípad zmeny poskytovateľa telekomunikačných služieb, keď účastník nemôže požiadať o prenesenie čísla k inému podniku poskytujúcemu el. služby, čím zo strany žalobcu dochádza k značnému zásahu do jeho práv, nakoľko uplatnenie týchto zákonných práv zo strany žalovaného je sankcionované zo strany žalobcu zmluvnou pokutou. Uvedené ustanovenie bez ohľadu na to, že žalovaná sa v dodatku k zmluve zaviazala zotrvať v zmluvnom vzťahu so žalobcom po dobu 24 mesiacov, ukladalo žalobcovi povinnosť zabezpečiť, aby zmluvné podmienky a postupy pri ukončení zmluvy neodrádzali účastníka od zmeny poskytovateľa služieb. Sankcionovanie žalovanej zmluvnou pokutou za predchodcom žalobcu vymedzené porušenia záväzku viazanosti nemožno hodnotiť inak, než ako podmienku neprijateľnú a spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa - v danom prípade žalovanej (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Keďže zmluvné podmienky dojednané v spotrebiteľskej zmluve medzi predchodcom žalobcu a žalovanou o zmluvnej pokute spôsobujú z uvedených dôvodov značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, a to v neprospech spotrebiteľky, ide o neprijateľné zmluvné podmienky v zmysle § 53 ods. 4 písm. k) OZ, ktoré sú v zmysle § 53 ods. 5 OZ neplatné a pre spotrebiteľa, teda žalovanú, nie sú záväzné.

15. Súd pri rozhodovaní vychádzal aj z aktuálneho rozhodnutia odvolacieho súdu v Žiline 5Co/12/2019 zo dňa 23.7.2019, ktorý v totožnej veci dospel k nasledovným záverom: Zmluvné dojednanie o zmluvnej pokute súd nepovažuje za individuálne, s poukazom na ustanovenie § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka a článku 3 ods. 2 Smernice č. 93/13 EHS o nekalých podmienkach. Súd vychádzal z toho, že predmetná zmluvná podmienka o zmluvnej pokute bez najmenších pochybností nebola so žalovanou individuálne dojednaná, čo vyplýva už len zo samotnej skutočnosti, že v prípade uvedenej zmluvy a dodatku k nej išlo o formulárový návrh bez možnosti vylúčenia tejto zmluvnej podmienky. V zmysle ustanovenia § 52 Občianskeho zákonníka sa za spotrebiteľskú zmluvu považuje každá zmluva, bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzaviera dodávateľ so spotrebiteľom. V súvislosti s implementáciou smernice č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách však treba dôsledne odlišovať problematiku a inštitút ochrany spotrebiteľa, ktorý sa vzťahuje na akýkoľvek zmluvný vzťah (zmluvu), ktorý sa uzavrie medzi spotrebiteľom a dodávateľom, od osobitného druhu spotrebiteľskej zmluvy, ktorá sa spravidla uzaviera tak, že obsahuje zmluvné podmienky, ktoré spotrebiteľ nebol schopný ovplyvniť. Uvedená smernica za spotrebiteľskú zmluvu považuje iba takú zmluvu, pri ktorej spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť jej obsah. Ustanovenia § 52 a nasl. sa vzťahujú práve na tento druh zmlúv. Ide o osobitnú ochranu v rámci ochrany spotrebiteľa. Zákon v § 53 vymedzuje neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách, pričom rozlišuje, či boli individuálne dohodnuté, alebo nie. Pre spotrebiteľskú zmluvu vymedzenú v tomto ustanovení sú dôležité tie podmienky, s ktorými sa síce spotrebiteľ mal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy, ale nemohol ich ovplyvniť. Za neprijateľné podmienky sa však považujú aj tie, s ktorými sa spotrebiteľ nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy

(§ 53 ods. 4 písm. a)). Pri právnej úprave spotrebiteľských zmlúv sa vychádza zo zásady ochrany spotrebiteľa ako tzv. slabšej zmluvnej strany a neprípustnosti zneužívania monopolného postavenia dodávateľov ako tzv. silnej zmluvnej strany. Postavenie slabšej zmluvnej strany vyplýva zo skutočnosti, že nemá možnosť individuálne ovplyvniť obsah zmluvy vopred pripravenej dodávateľom. Preto treba aspoň rámcovo vymedziť, ktoré, resp. aké podmienky v spotrebiteľských zmluvách sa považujú za neprijateľné, pričom dôsledkom je to, že sú zo zákona neplatné. Vychádza sa z toho, že spotrebiteľ dobromyseľne uzaviera zmluvu a právom očakáva, že dodávateľ ako odborník, "profesionálne znalý podnikateľ" dodáva tovar alebo služby so zárukou kvality. V zmysle platnej právnej úpravy spotrebiteľská zmluva nesmie obsahovať také ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Ak by zmluva obsahovala ustanovenia spôsobujúce nerovnováhu v právach a povinnostiach, ale v neprospech dodávateľa, takáto podmienka by v zmysle tejto právnej úpravy nebola neplatná. Za značnú nerovnováhu treba vždy považovať také právne postavenie spotrebiteľa, ktoré mu nedovoľuje alebo značne obmedzuje uplatňovanie nárokov, ktorými sa domáha riadneho plnenia zo zmluvy, resp. nápravy už prijatého plnenia (vrátane uplatnenia nárokov vyplývajúcich zo zodpovednosti za vady, omeškanie či škodu), alebo ktoré sa týkali možnosti odstúpenia od zmluvy. Ochrana pred neprijateľnými podmienkami sa vzťahuje iba na tie spotrebiteľské zmluvy, pri uzavieraní ktorých spotrebiteľ nemôže ovplyvniť ich obsah, teda ktoré sú vopred pripravené, naformulované. Pri iných spotrebiteľských zmluvách, kde sa dojednávajú podmienky individuálne, sa ich neprijateľnosti nemožno dovoľávať. Zmluvné dojednania o zmluvnej pokute s poukazom na ustanovenie § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka a čl. 3 ods. 2 smernice č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, nemožno považovať za individuálne dojednané. Je nesporné, že žalovaná ako spotrebiteľ nemala žiadnu reálnu možnosť ovplyvniť obsah vopred dodávateľom navrhnutých fixne formulovaných dojednaní o zmluvnej pokute. Mohla iba zmluvu o poskytovaní verejných služieb v znení dodatku ako celok odmietnuť alebo ju prijať a podrobiť sa teda tak i dodávateľom nanútenému dojednaniu o zmluvnej pokute. Preto bolo nevyhnutným v súlade s ustanovením § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka predmetnú zmluvnú podmienku nepovažovať za individuálne dojednanú, čo spôsobuje jej absolútnu neplatnosť. Vo vzťahu k týmto záverom súd považuje za potrebné poukázať i na ustanovenie článku 2 ods. 2 základných zásad CSP, a to na potrebu dodržiavania zásady právnej istoty.

16. Vo vzťahu k tejto časti nároku súd považuje za potrebné poukázať i na to, že žalobca žiadnym spôsobom nešpecifikoval, ako k výške pokuty došiel, z čoho pri výpočte vychádzal (a akou sumou bola žalovaná v omeškaní, po akú dobu...), a to i v nadväznosti na rozsah postúpenia (keď postúpená bola len suma za služby, bez ďalších poplatkov a pod.).

17. Ak teda odvodzuje žalobca ako dodávateľ svoj nárok na zmluvnú pokutu zo zmluvnej podmienky, ktorá nebola individuálne dohodnutá a ktorá zároveň spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán na úkor spotrebiteľa, t.j. zo zmluvnej podmienky, ktorá je z uvedených dôvodov neplatná, nemožno žalobcovi priznať plnenie, preto súd žalobu v tejto časti zamietol.

18. Vo vzťahu k dôvodnej časti nároku, keďže sa žalovaná dostala s úhradou peňažného dlhu preukázateľne do omeškania, žalobcovi vznikol nárok na úrok z omeškania, ktorý uplatnil v zákonnej výške, odo dňa nasledujúceho po splatnosti jednotlivých faktúr z jednotlivých dlžných súm, a to v súlade s § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. Keďže žalobca uplatnil úrok v súlade so zákonom, súd žalobe v tejto časti vyhovel.

19. O trovách tohto sporového konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 v nadväznosti na § 262 ods. 1 CSP, a to podľa úspechu v spore. Žalobca sa žalobou domáhal zaplatenia sumy 171,41 € (100 %), súd mu priznal 79,15 € (46,17%). Na strane druhej úspech žalovanej tak predstavuje 53,83% (100 - 46,17). Čistý úspech žalovanej predstavuje 7,66 %. Právo na náhradu trov tohto sporu voči žalobcovi jej vzniklo teda v tomto rozsahu. Vychádzajúc zo spisového materiálu je však zrejmé, že žalovanej v tomto spore žiadne trovy nevznikli. Súd preto, postupujúc hospodárne, v súlade s článkom 17 základných zásad CSP, žalovanej náhradu trov nepriznal, už bez potreby vydania ďalšieho samostatného uznesenia o výške náhrady trov konania v zmysle § 262 ods. 2 CSP, ktorá by v danom prípade predstavovala 0 €.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne, na Okresný súd v Čadci.

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Odvolanie podľa § 365 ods. 1 CSP možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočnila jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- d) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- e) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- f) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- g) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 125 ods. 3 CSP podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podania urobil.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia. Súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu. Konanie o výkone neodkladného opatrenia nariadi súd vždy aj bez návrhu.